

Ettevõtlus- ja infotehnoloogiainistri määruse „Üliõpilaste inseneri valdkonna arendusprojektide toetuse tingimused ja kord“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Ettevõtlus- ja infotehnoloogiainistri määrus „Üliõpilaste inseneri valdkonna arendusprojektide toetuse tingimused ja kord“ (edaspidi *toetus*) kehtestatakse riigieelarve seaduse § 53¹ lõike 1 alusel.

Inseneridel on suur roll ühiskonnas, juhtides praeguseid ja tulevase protsesse ning aidates leida parimaid lahendusi, kasutades loovust ja probleemide lahendamise oskusi. Inseneritehniliste oskuste ja teadmistega töötajad on vajalikud enamikes valdkondades kosmosetehnoloogiast jätkusuutliku toidutootmiseni. Suurte ühiskondlike väljakutsete lahendamisel (kliimamuutustest puhta vee ja toidu puudujääkideni) vajadus eri valdkondade inseneride järele suureneb kiirenevas tempos. Tööjõuvajaduse seire- ja prognoosisüsteemi OSKA töötleva tööstuse lähituleviku töökohtade ja oskuste vajadusi analüüsinud uuringust¹ selgub, et lähi kümnendil jääb tuleviku tööjõuvajaduse katmiseks puudu 2/3 inseneridest. Lisaks tõi OSKA töötleva tööstuse uuring välja vajaduse muuta tuleviku töökohad kõrgtehnoloogilisemaks. Seega on juurde vaja insenere, kes osalevad aktiivselt nii tootearenduses kui tööstusseadmete ning seadmeпаркide arenduses. Inseneride tulevikuoskustesse peavad lisaks erialastele oskustele kuuluma ka head üldoskused ning hoiakud (meeskonnatöö – ja suhtlusoskus, kohanemisvõime, analüüsioskus, eneseväljendusoskus, õppimisvõime, initsiatiivikus ning loovus).

Teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse (TAIE) arengukava 2021–2035 toob välja ühe peamise probleemina teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse valdkonnas välja Eestis inimeste nappuse, kes oskaksid ja tahaksid tegeleda teadus- ja arendustegevusega. Projektipõhisus ja suur konkurentsipurustamine tingivad ajude äravoolu ning pärsivad teadlaste ja inseneride järelkasvu. See seab ohtu teaduse kõrge taseme ja valdkondliku mitmekesisuse, mis on hädavajalik Eesti ühiskonna kestlikuks arenguks. Antud meede panustab teadlaste ja inseneride arvu kasvu ettevõtlussektoris.

Eelnõu otsene sihtgrupp on Eesti ülikoolide ja rakenduskõrgkoolide üliõpilased, kelle puhul paraneb võimekus tegeleda arendusmahukate projektidega. Tegevuse kaudne sihtgrupp on ettevõtteid, kes vajavad pädevaid inseneriteadmistega töötajaid, et nende teenused ja tehnoloogiad oleksid konkurentsivõimelised, innovaatilised ja toodaksid lisandväärtust. Kaudne sihtgrupp on ka ülikoolid ning rakenduskõrgkoolid, kelle üliõpilaste võimekuse tase toetatavate projektidega tõuseb.

Vahendid määruse elluviimiseks tulenevad riigieelarves ette nähtud teadus- ja arendustegevuse rahastamise vahenditest (1% SKP-st). Tegevusi rahastatakse taotlusvoorude raames.

Eelnõukohases määruses sätestatakse toetuse tingimused ja menetlusnormid. Eelnõu loetleb abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud ning määrab taotlusvoorus toetuse piirmäärad. Lisaks kehtestatakse toetuse taotleja ja toetuse saaja kohustused ning Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse õigused ja kohustused.

Eelnõu valmistasid ette Majandus- ja Kommunikatsiooniministerium ja Ettevõtluse ja

¹ <https://oska.kutsekoda.ee/uuring/tootlev-toostus/>

Innovatsiooni Sihtasutus koostöös.

Määruse eelnõu ei ole seotud teiste menetluses olevate õigusaktidega.

Eelnõu koostasid Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi majandusarengu osakonna avaliku sektori innovatsiooni ekspert Kati-Liis Vaarma, (e-post: kati-liis.vaarma@mkm.ee telefon: 625 6319), sama osakonna nõunik Mikk Vahtrus (e-post: mikk.vahtrus@mkm.ee telefon: 625 6389), Startup Estonia süvatehnoloogia projektijuht Vaido Mikheim (e-post: vaido.mikheim@startupestonia.ee), Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse toetuste keskuse valdkonnajuht Riin Roosalu (e-post: riin.roosalu@eas.ee). Eelnõu juriidilise ekspertiisi teostasid ministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Anne-Ly Normak (e-post: anne-ly.normak@mkm.ee) ning Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse vanemjurist Terje Kleemann (e-post: Terje.Kleemann@eas.ee, telefon: 627 9340). Seletuskirja eelnõu koostas Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi majandusarengu osakonna avaliku sektori innovatsiooni ekspert Kati-Liis Vaarma, (e-post: kati-liis.vaarma@mkm.ee telefon: 625 6 319),

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb neljast peatükist.

1. peatükk „Üldsätted“

Eelnõu § 1 kirjeldab meetme määruse eesmärki ja oodatavaid tulemusi ning toob välja, et määrusega antav toetus võib olla käsitletav vähese tähtsusega abina. Eesmärgi täitmiseks on oluline, et elluviidavad projektid arendaksid nii üliõpilaste teadmisi kui ka nende teadmiste praktilist kasutamist. Inseneritehnilised üliõpilaste projektid panustavad kaudselt ettevõtete teadus- ja arendustegevuse investeringutesse. Toetuse andmise tulemusena paranevad üliõpilaste inseneritehnilised oskused ja noorte seas tõuseb insenerierialade populaarsus. Läbi praktiliste projektide soodustatakse tehniliste oskustega tööjõu järelkasvu. Toetuse andmise oodatavad tulemused soodustavad teadmus- ja tehnoloogiamahukate ettevõtete teket ja olemasolevate ettevõtete arendamist.

Kui projektile antav toetus on vähese tähtsusega abi konkurentsiseaduse § 33 lõike 1 mõistes, kohaldatakse tingimusi, mis on sätestatud Euroopa Komisjoni määruses (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1–8), ja konkurentsiseaduse §-s 33. Taotlejale antav toetussumma ei tohi koos samal majandusaastal ja sellele eelnenud kahel majandusaastal antud vähese tähtsusega abiga ületada 200 000 eurot. See tähendab, et kui taotleja on juba saanud sellel perioodil näiteks vähese tähtsusega abi 150 000 eurot, võib talle eelnõukohase määruse alusel anda toetust veel vaid 50 000 eurot. Vähese tähtsusega abi vaba jääki saab kontrollida Rahandusministeeriumi kodulehel asuvast avalikust päringust². Määrust ei kohaldata vähese tähtsusega abi saajale VTA määruse artikli 1 lõikes 1 kehtestatud juhtudel.

Taotluste menetlemisel hindab Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus igakordselt juhtumipõhiselt, kas toetuse andmisel võib olla tegemist vähese tähtsusega abi andmisega. Kui antav toetus on vähese tähtsusega abi, sätestatakse see taotluse rahuldamise otsuses.

Eelnõu §-s 2 määratletakse eelnõus kasutatavad terminid

² [Riigiabi | Rahandusministeerium \(fin.ee\)](http://riigiabi.rahandusministeerium.fin.ee)

Koostööpartner on projekti kaasatud, projekti valdkonnas tegutsev eraõiguslik juriidiline isik, kes panustab projekti eesmärkide täitmisesse. Projekti eesmärkidesse panustamine võib olla nii rahaline kui ka mitte rahaline panus nt mentorluse, taristu vms kujul.

Üliõpilane on kõrgharidusseaduses sätestatud tingimustel kõrgharidustasemel õppija alates õppesse vastuvõtmisest ehk immatrikuleerimisest kuni õppest väljaarvamiseni ehk eksmatrikuleerimiseni.

Arenduskeskseks loetakse projekti mille põhiliseks eesmärgiks on arendustegevus. Selleks, et projekti lugeda arenduskeskseks on oluline, et arendustegevustele oleksid suunatud suurem osa projekti tegevustest. Arendustegevus on uuringute ja kogemuste kaudu saadud teadmiste rakendamine uute materjalide, toodete ja seadmete tootmiseks, protsesside, süsteemide ja teenuste juurutamiseks või nende oluliseks täiustamiseks.

Kommunikatsiooniplaan on strateegiline dokument kommunikatsiooni juhtimiseks projektis. Kommunikatsiooniplaanis kirjeldatakse projekti kommunikatsioonialased eesmärgid, kommunikatsiooni tegevused koos kirjeldustega ning sihtrühmadega kellele kommunikatsioonitegevused on suunatud.

Eelnõu § 3 kohaselt toetuse taotlusi menetleb, taotluse rahuldamise ja rahuldamata jätmise otsuseid ning väljamakseid teeb ja järelevalvet teostab Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus.

Eelnõu § 4 sätestab vaide esitamise korra. Vaideid menetletakse elektrooniliselt e-posti teel.

2. peatükk “Toetuse andmise tingimused”

Eelnõu § 5 sätestab toetatavad projektid. Toetust antakse inseneri-alastele projektidele, mis toetavad ülikoolide ja rakenduskõrgkoolide üliõpilaste inseneri-alaste teadmiste arendamist ja nende praktikasse rakendamist koostöös ettevõtetega. Kõik tegevused, millele toetust antakse, peavad panustama määruse §-s 1 nimetatud tulemuste saavutamisse. Projekt peab panustama just inseneriteaduse teadmiste ja praktiliste oskuste edendamisse, määrus ei piiritle projektide insenerivaldkondasid, ning lubatud on projektid kõikidest inseneriteadusega seotud valdkondadest³. Kõikidel projektidel peab olema koostööpartneriks ettevõtte, kes panustab projekti kas rahaliselt või oma teadmiste ja tehnoloogilise võimekusega. Välistatud ei ole ka teadusasutuse või muu sellise asutuse kaasatus projektipartnerina, kuid see ei ole kohustuslik.

Eelnõu § 6 määrab tingimused, millele peab vastama abikõlblik kulu, ning loetleb abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud. Kulud, mida pole määruses nimetatud, on mitteabikõlblikud.

Lõike 1 järgi on abikõlblik kulu tekkinud ja makstud abikõlblikkuse perioodil ning on vajalik taotluses nimetatud tegevuseks ja kooskõlas käesoleva määruse nõuetega. Abikõlblik kulu on projektiga otseselt seotud, läbipaistev, põhjendatud, proportsionaalne, üksikasjalikult kirjeldatud. Kulud, mis neile tingimustele ei vasta, ei ole abikõlblikud, näiteks äriklassis reisimise kulu või meeskonna jõululingitused. Abikõlblikud kulud on projekti eesmärgi saavutamise otseselt seotud. Abikõlblikud kulud peavad olema tasutud toetuse saaja poolt ning tõendatavad vastavate kuludokumentidega ning kajastuma toetuse saaja raamatupidamisdokumentides, olema muudest kuludest eristatavad ja kontrollitavad ning kulude kajastamine finantsarvestuses vastama raamatupidamise seadusele.

Lõige 2 loetleb abikõlblikud kulud. Lõike 2 punkti 1 alusel on lubatud katta kuni kümme protsenti toetusest taotleja projektijuhtimisega seotud kulud (projektijuhi ning raamatupidaja

³ <https://inseneeriapuu.ee/>

töötasudega seotud kulud) ning need peavad põhinema projekti rakendamise tegelikel kuludel. Kümne protsendi piirang on seatud selleks, et projekti haldamise kulud ei moodustaks liiga suurt osa projekti eelarvest. Eesmärk on, et suurem osa toetusest läheks otseselt projekti eesmärkide saavutamiseks vajalikele tegevustele. Lõike 2 punkti 2 järgi on abikõlblik töötasu. See sisaldab ka kõiki vajalikke makse, mis on lepingute alusel asjakohased. Lõike 2 punktis 2 nimetatud projekti heaks töötav töötaja on projekti heaks töötav isik, kes kuulub projekti meeskonda ja omab selget rolli projektis. Kui projekti heaks tööd tegev töötaja või ekspert täidab asutuses ka muid projektiga sidumata ülesanded, peavad projektiga seotud ülesanded olema selgelt eristatavad. Projekti heaks töötava isiku töötasu ei tohi olla ebamõistlikult suur. Lõike 2 punkti 3 kohaselt on abikõlblik projekti elluviimise ajal tekkiv lähetuskulu. Projektiga seotud lähetuskulud sisaldavad päevaraha, majutus- ja sõidukulu ning välislähetuste korral reisikindlustust. Kõik lähetusekulud peavad olema mõistlikud ja vältimatud projekti elluviimiseks (lõike 1 punkt 2), samas sõltub kulude põhjendus muu hulgas ka sihtriigi hinnatasemest.

Päevaraha ning isikliku sõiduvahendi kasutamise kulu on abikõlblik tulumaksuseadusega kehtestatud maksustamisele mittekuuluva piirmäära ulatuses. Need piirmäärad on tulumaksuseaduse § 13 lõike 3 punktide 1 ja 2 alusel järgmised: välislähetuse päevaraha maksuvaba piirmäär on 50 eurot välislähetuse esimese 15 päeva kohta, kuid kõige rohkem 15 päeva kohta kalendrikuus, ja 32 eurot iga järgneva päeva kohta. Isikliku sõiduauto kasutamisel teenistus-, töö- või ametiülesannete täitmisel on ühele isikule makstava hüvitise maksuvaba piirmäär sõitude kohta arvestuse pidamise korral 0,30 eurot kilomeetri kohta, kuid mitte rohkem kui 335 eurot kalendrikuus iga hüvitist maksva tööandja kohta.

Lõike 2 punkti 4 järgi on abikõlblikud projektiga otseselt seotud asjade, teenuste ja tööde kulud. Siia alla võivad käia näiteks toote või tehnoloogia arendamiseks vajalike tehnikaosade kulud. Lõike 2 punkti 5 kohaselt on abikõlblikud projektiga seotud ürituste, seminaride ja koolituste korraldamise ja osalemise kulud. Kulud võivad sisaldada näiteks ürituse piletite kulu, üritusel oma projekti tulemite tutvustamiseks renditava pinna kulu. Taotleja poolt korraldatava seminari ruumide renti või muu taoline kulu. Ürituste korraldamine ning üritustel osalemine peab olema otseselt vajalik projekti eesmärkide täitmiseks.

Lõike 2 punkti 6 kohaselt on abikõlblikud teavitus- ja kommunikatsiooni tegevuste kulud, sealhulgas ka projektiga seotud trükiste ja digitaalsete materjalide kulud.

Abikõlblikuks loetakse ka kõik riiklikud maksud ja lõivud, mida Eesti või välisriik ei tagasta. Maksud, mis kuuluvad tagastamisel, ei ole abikõlblikud.

Lõige 3 sätestab käibemaksu abikõlblikkuse tingimused.

Lõige 4 määrab, millised tingimused tuleb täita, et töötajale ja eksperdile makstav tasu oleks abikõlblik.

Lõige 5 sätestab mitteabikõlblikud kulud. Lõike 5 punktide 4 ja 10 kohaselt on mitteabikõlblikud ka ülikooli või rakenduskõrgkooli üldkulu ja kaasatud koostööpartneri poolt tehtavad kulud (sh koostööpartneri töötajate kulud). Üldkulu ning koostööpartnerite kulude mitteabikõlblikkus tuleneb soovist toetada just tudengite tegevust, ning projekti kaasatavate partnerite panus ei ole toetusega kaetud ning peab tulema partneri poolsest ressursist. Lõike 5 punkt 5 sätestab, et sularahas tasutud kulud ei ole abikõlblikud. Sularahas tasutud kulude mitteabikõlblikkus on vajalik läbipaistvuse suurendamiseks ja menetluse, sealhulgas järelkontrolli lihtsustamiseks. Lõike 5 punkti 9 kohaselt ei ole abikõlblik kulu, mis on seotud töötajale lisaks tema töötasule makstava tasuga. Lisaks makstava tasu all peetakse silmas lisa tasusid, preemiat, haigushüvitist ning puhkusetasu, sealhulgas õppepuhkusetasu.

Eelnõu § 7 sätestab toetuse piirsummad ja -määrad. Ühe projekti toetuse maksimaalne suurus on 100 000 eurot ja minimaalne suurus 20 000 eurot. Piirsummad arvestavad projekti kogutoetust, sh ka makse ning tasusid. Toetuse minimaalse summa on kehtestatud eesmärgiga vältida väikesemahulisi arendusprojekte, mis ei too märgatavat panust meetme eesmärkide täitmisesse. Arvestades toetusmeetme sihtrühma ning tegevuste sisu, on toetuse määraks määratud 100% abikõlblikest kuludest.

Piiranguid mitu projekti üks taotleja võib esitada ei ole seatud.

Eelnõu § 8 kehtestab projektide abikõlblikkuse perioodi pikkuse. Projektide abikõlblikkuse periood võib olla kuni 24 kuud, kuid see ei välista ka lühema ajaliste projektide esitamist.

3. peatükk “Toetuse taotlemine ning taotluse menetlemine”

Eelnõu § 9 sätestab nõuded taotlejale.

Taotlusvoorus on kõigil nõuetekohastel taotlejatel võimalus esitada taotlus ning omavahel võrdsetel alustel konkureerida. Taotlusi võivad esitada § 12 lõikes 1 nimetatud mittetulundusühingud ja sihtasutused, kes vastavad taotlejale sätestatud nõuetele (lõige 2). Toetuse taotlejateks on valitud mittetulundusühingud ja sihtasutused, kuna soovitakse meetme vahendeid suunata just meetme sihtrühmale, kelleks on üliõpilased. Füüsilise isiku tasemel taotlemiseks on summad suured ning kaasnevat „paberimajandust“ on mõistlik organisatsiooni alt hallata. Toetust ei ole võimalik taotleda äriühingutel. Äriühing on majandusüksus, ka eraõiguslik juriidiline isik, mille tegevuse eesmärk on kasumi teenimine. Meetme eesmärgid on otseselt seotud üliõpilaste insenertehniliste oskuste edendamisega see tähendab, et meede on olemuslikult haridussuunitlusega. Meetmes arendustegevus on suunitletud õppimiskogemusena, mitte toote või tehnoloogia turuvalmidusele viimiseks. Kasumi teenimine ei ole meetme eesmärkidega kooskõlas. Meetme ülesehituse kohaselt on ettevõtted partneriteks, ning neil on läbi selle antud võimalus aidata kaasa üliõpilaste inseneri–alaste teadmiste arendamise ja nende praktikasse rakendamisse, et panustada tööjõu järelkasvu.

Lõikes 2 on toodud nõuded taotlejale. Taotlejal ei tohi olla maksuvõlga riigile koos intressiga mis oleks suurem kui 100 eurot või see peab olema ajatatud. Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus kontrollib seda taotluse menetlemise ajal e-maksuametist. See tähendab, et taotlejal ei tohi olla maksuvõlga taotluse esitamise hetkest kuni taotluse rahuldamiseni. Taotleja peab olema taotluse esitamise hetkeks täitnud nõuetekohaselt maksukorralduse seaduses sätestatud maksudeklaratsioonide esitamise ning majandusaasta aruande esitamise kohustuse, mille esitamise tähtaeg on saabunud. Nõue ei kehti taotlejale, kellel selle kohast nõuet maksukorralduse seadusest ei tulene või esitamise tähtaeg ei ole saabunud, näiteks värskest asutatud mittetulundusühing. Juhul kui taotleja on varem saanud toetust, mis on kuulunud tagasimaksmisele, peab taotleja olema teostanud nõutud summas tagasimaksed, mille maksmise tähtpäev on saabunud. Eelnõu järgi ei või taotleja suhtes olla algatatud likvideerimisega pankrotimenetlust ega tehtud pankrotiotsust.

Lõikes 2 toodud nõuete eesmärk on tagada taotleja maksevõimelisus, majanduslik jätkusuutlikkus ning tagada eelarvevahendite otstarbekas ja sihipärane kasutamine. On oluline, et taotleja suudab neid vahendeid kasutada sihtotstarbeliselt ja säästlikult. Seetõttu ei saa anda toetust taotlejatele, kellel on maksuvõlad (v.a juhul, kui need on ajatatud).

Lõige 3 kirjeldab nõuded mida rakendatakse lisaks eelnevale juhul kui toetus on VTA. Taotlejate puhul ei ole tegu ettevõtjatega, kuid kui taotlev mittetulundusühing või sihtasutus tegeleb majandustegevusega, rakendatakse VTA määruse alusel kehtivaid nõudeid samaväärselt ettevõtetega.

Lõike 4 kohaselt loetakse üheks ettevõtjaks VTA määruse artikli 2 lõikes 2 nimetatud

ettevõtjaid.

Vähese tähtsusega abi andmisel lähtutakse VTA määruse artikli 5 lõikes 1 sätestatud kumuleerimisreeglitest.

Eelnõu § 10 kehtestab nõuded taotlusele. Lõige 1 toob välja nõuded, millele peab taotlus vastama. Taotlus tuleb esitada ettenähtud korras ja vormis ning taotlus peab vastama määruse nõuetele sealhulgas vastama sätestatud toetuse andmise eesmärkidele ja tulemustele. Taotluses taotletav toetus peab vastama kulude abikõlblikkuse tingimustele ning peab olema vastavuses määruses toodud toetuse suuruse piirmääradele. Oluline on, et projekti on kaasatud koostööpartner(id). Koostööpartnerid ei pea oleme kaasatud rahalise panustajana, kuigi see on tervitatav. Koostööpartnereid võib olla kaasatud projekti näiteks nõustajaks või mentoriks. Toetuse abil teostatava projektil peab olema projektijuht kes on ülikooli või rakenduskõrgkooli üliõpilane. Sellekohane nõue on ette nähtud eesmärgiga anda üliõpilastele projektijuhtimise kogemus, mis on kasulik hiljem tööturule sisenedes. Nõuet ei kitsendata kindla eriala või inseneri õppe üliõpilasega, kuid oluline on, et tegu oleks üliõpilasega. Lisaks peab projekti meeskond koosnema vähemalt 70% ulatuses ülikoolide ja rakenduskõrgkoolide üliõpilastest. Antud nõue võimaldab 30% ulatuses kaasata projekti ka muid liikmeid näiteks värskeid vilistlasi või keskkoolide, kutsekoolide õpilasi võimaldades tõsta inseneri-alade populaarsust ka hetkel mitte üliõpilaste hulgas. Samas hoiab nõue fookust, just ülikoolide ja rakenduskõrgkoolide üliõpilastel, inseneritehniliste teadmiste ja praktiliste oskuste edendamiseks suurema inseneride peale kasvu tekkeks, kooskõlas meetme eesmärgiga. Nõuete kohase projekti keskne tegevus on arendustegevus ja taotluses peab sisalduma toote või tehnoloogia arendamine, see tagab projekti suunitlemise just inseneritehniliste valdkondade suunas.

Lõige 2 loetleb, millist teavet peab taotlus sisaldama. Taotluses peab olema välja toodud taotleja nimi, registrikood ja MTÜ/SA liikmete arv, projekti pealkiri, eesmärgid, oodatavad tulemused ja väljundid. Tulenevalt projektide erinevast sisust ei ole ette antud kindlaid kriteeriume väljundnäitajateks, vaid projekti taotleja peab välja pakkuma oma projektiga kokku sobivad väljundid. Tarvilik on taotlusele lisada projektimeeskonna liikmete, kaasatavate ekspertide nimekiri, nende tööülesannete ja kompetentside kirjeldused. Lisaks ka projekti kõikide partnerite (nii koostööpartnerid kui muud välised partnerid, näiteks teadusasutused) kaasamise kirjeldus, sh partnerite andmed ning roll projektis. Koostööpartnerite rolli kirjeldamise juures on oluline ka selgitada, millise panuse annab konkreetse koostööpartneri kaasamine projekti. Partneri osalemise kinnitamiseks projektis on tarvilik esindusõigusliku isiku allkirjastatud kinnitust. Vajalik on märkida projekti elluviimise algus- ja lõppkuupäev ning lisada taotlusele projekti eelarve ja taotletava toetuse suurus. Lisatud peab olema ka projekti sisukirjeldus ja tegevuskava, mille abil on võimalik hindajatel saada aru nii projekti eesmärgist kui ka projekti tegevustest.

Projekti kommunikatsiooniplaanist peab selguma, kuidas (milliste tegevustega ning millistel eesmärkidel) on plaanitud projekti tegevuste kommunikeerimine erinevatele sihtrühmadele, Selguma peab ka millises ulatuses ja mis sihtrühmade teadlikkust tõstetakse. Oluline on, et kommunikatsiooniplaanist selguks ka isikute arv, kelleni kommunikatsioonitegevustes jõutakse.

Taotluses peab sisalduma projekti riskianalüüs koos maandamistegevustega. Riskianalüüsi koostamine annab taotlusele juurde usaldusväarsust. Riskianalüüs koos vajalike maandamistegevustega annab ülevaate võimalikest riskidest, ning sellest, et taotleja on võimalikeks riskideks valmis.

Lisaks on nõutud taotluse osaks ka kuni 3 minuti pikkune videotutvustus projekti ideest ja meeskonnast.

Taotlusele tuleb lisada ka kinnitus taotleja vastavuse kohta § 10 nõuetele ning informatsioon, kas taotleja on projektile või projekti üksikule tegevusele saanud toetust mis on lisaks määruse alusel antavale toetusele ja mis eraldatakse muudest kohaliku omavalitsuse üksuse, riigi, muu avaliku sektori või Euroopa Liidu või selle liikmesriikide vahenditest. Sama kulu hüvitamiseks ei tohi taotleja olla varem toetust saanud. Seda kontrollib Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus toetuste kesksüsteemist.

Kui taotleja on varem saanud antud määruse raames toetust, peab taotleja esitama eelneva toetuse lõpparuande või kokkuvõtte, milles selgub eelneva projekti eesmärkide täitmise edukus. Kui eesmäärke ei täidetud edukalt, on tarvilik, et lõpparuandes või kokkuvõttes oleks kirjeldatud, miks eesmäärke ei täidetud, ning millised olid õppetunnid eelmisest projektist. Antud nõue on vajalik, et hinnata taotleja võimet toetust eesmärgipäraselt kasutada.

Eelnõu § 11 sätestab taotluse esitamise ja menetlemise korra. Toetust jagatakse voorupõhiselt ning taotlusvooru eelarve ja vooru kestvuse kehtestab Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus enne taotlusvooru avamist kooskõlastades need eelnevalt Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga. Taotlusvooru avamisest taotluste vastuvõtmiseks, vooru kestvusest ning eelarve suurusel annab Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus teada oma veebilehel. Üldjuhul on taotluse menetlemiseks ette nähtud kuni 30 tööpäeva. Taotluse esitamise tähtjaks esitamata jäetud taotlusi menetlusse ei võeta. Taotluste läbivaatamise käigus kontrollib Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus taotleja ja taotluse vastavust määruses sätestatud nõuetele (§-des 9 ja 10 toodud nõuded). Puuduste esinemise korral teavitab Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus taotlejat ning annab puuduste kõrvaldamiseks tähtaja kuni kümme kalendripäeva. Taotluse menetlemise tähtaeg pikeneb puuduste kõrvaldamiseks kasutatud aja võrra. Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus võib taotluse menetlemise käigus nõuda taotlejalt selgitusi ja lisainformatsiooni taotluses esitatud andmete kohta või taotluse täiendamist või muutmist, kui ta leiab, et taotlus ei ole piisavalt selge. Taotluse menetlemise tähtaeg pikeneb selgituste ja lisateabe esitamiseks antud aja võrra, kuid mitte rohkem kui kümne tööpäeva võrra. Kuna tegu on vooru põhise taotlemisega, ning taotluste menetlemisest sõltub millal taotlused jõuavad hindamisele, pikeneb ühe taotluse menetluse pikenedes kõikide taotluste menetlusaeg. Kui taotleja ei täienda taotlust või ei esita selgitusi ja teavet tähtajaliselt teeb Ettevõtlus ja Innovatsioonisihatasutus taotluse rahuldamata jätmise otsuse, ning taotlust ei hinnata.

Eelnõu § 12 kehtestab taotluste hindamise korra ning kriteeriumid.

Kõik nõuetekohased taotlused edastab Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus hindamiskomisjonile hindamiseks. Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus moodustab taotluste hindamiseks hindamiskomisjoni, kooskõlastades selle koosseisu eelnevalt Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga. Hindamiskomisjonis vähemalt üks liige on Majandus ja Kommunikatsiooniministeeriumi töötaja. Hindamiskomisjoni teenindab Ettevõtlus ja Innovatsiooni Sihtasutus. Hindamiskomisjoni koosseis tehakse avalikuks Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse veebilehel. Kui komisjonil tuleb töös ette taotlus, mis vajab eksperdi kaasamist väljastpoolt komisjoni, võib komisjon seda teha. Hindamiskomisjoni liikmed, kes on seotud projekti, taotleja või partneriga, ei osale vastava projekti hindamisel. Hindamiskomisjon teeb Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutusele ettepaneku taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise kohta.

Lõike 2 sätestab hindamiskriteeriumid ning nende osakaalud koondhindest. Nendeks kriteeriumiteks on:

Nr	Kriteerium	Osakaal
1	projekti mõju toetuse eesmärkide ja oodatavate tulemuste saavutamisele, mille raames hinnatakse projekti mõju inseneri-alaste teadmiste ja praktiliste oskuste kasvule	30%
2	projekti tehnoloogiline põhjendatus, uuenduslikkus ja teostatavus, mille raames hinnatakse projektis loodava tehnoloogia tehnoloogilist taset ja uuenduslikkust	25%
3	projekti meeskond, mille raames hinnatakse meeskonna tehnoloogilisi teadmisi, oskusi ja pädevust seoses projektiga	20%
4	projekti elluviimine, mille raames hinnatakse projekti tegevuskava ja eelarvet	15%
5	projekti nähtavus, mille raames hinnatakse projekti kommunikatsiooni plaani, võimalikku sihtrühma suurust ja võimalikku teadlikkuse tõusu	10%

Lõige 3 sätestab, et taotlusi hinnatakse lõikes 2 nimetatud hindamiskriteeriumite alusel skaalal null kuni neli punkti, millest null on mitterahuldav ja neli suurepärase.

Lõige 4 toob välja, et hindamisprotsessis järgitakse hindamisjuhust, mille enne taotlusvooru avamist kooskõlastab Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga ja teeb hindamisjuhise kättesaadavaks oma veebilehel. Hindamisjuhise avalikustamine aitab taotlejatel projekte paremini ette valmistada. Lisaks tagab hindamisjuhise avalikustamine läbipaistvuse ning võrdse kohtlemise kõikidele taotlejatele. Seetõttu on oluline, et hindamisjuhise oleks kättesaadav hiljemalt taotlusvooru avamiseks ja kõikidele potentsiaalsetele taotlejatele sarnasel moel.

Lõigete 5 ja 6 kohaselt kujuneb koondhinne hinnete kaalutud keskmisest, arvestades lõikes 2 loetletud hindamiskriteeriumite alusel antud hindeid. Koondhinnete alusel moodustatakse pingerida, kus kõrgema hindepunktidega taotlus asetseb eespool. Projektide kvaliteedi ning eesmärgipärasuse tagamiseks seatakse piirang, et kõik lõike 2 nimetatud hindamiskriteeriumite hinded peavad olema kõrgemad kui 0 punkti ning taotluse koondhinne peab olema suurem kui 2,5 punkti, vastasel juhul teeb Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus taotluse mitterahuldamise otsuse. Lõikes 7 seatakse, et taotlused rahuldatakse kriteeriumite hindamistulemuste alusel moodustatud projektide pingerea alusel kuni taotlusvoorus ette nähtud eelarve ammendumiseni. Kui taotlusvooru eelarve ei võimalda rahastamisele kuuluvate taotluste pingereas viimast taotlust rahastada täies ulatuses, otsustab hindamiskomisjon, kas viimasele taotlusele antakse võimalus suurendada omafinantseeringut ja muuta taotlust nii, et taotluses märgitud eesmärgid saavutatakse.

Lõige 8 sätestab taotluste pingerea moodustamise toimingud võrdsete hindepunktide korral. Võrdsete hindepunktide korral eelistatakse väiksema järjekorranumbriga eelistuskriteeriumi eest kõrgema hindepunkti saanud taotlust. Näiteks said kaks taotlust kokkuvõttes samapalju punkte, siis rahastatakse taotlus, mis sai kõrgemad punktid esimeses eelistuskriteeriumis. Kui seal saadi võrdselt punkte, siis rahuldatakse taotlus, mis sai rohkem punkte teises eelistuskriteeriumis. Juhul, kui hindamise tulemusena saavutavad projektid võrdse tulemuse, siis eelistatakse projekti mille meeskonnas on suurem naiste osakaal. Eesti on liitunud tegevuskoalitsiooniga „Tehnoloogia ja innovatsioon soolise võrdsuse heaks“. Riigisiselt on Eesti lubanud veelgi jõulisemalt tegutseda selle nimel, et suureneks naiste osakaal loodusteaduste, tehnoloogia, inseneriteaduse ja matemaatika (nn STEM) erialadel, sealhulgas IKT valdkonnas, seda nii hariduses kui tööturul, sealhulgas juhtimistasandil. Suurema naiste osakaaluga meeskondade eelistamine võrdsete hindamispunktide alusel edendab naiste kaasamist insenertehnilistesse projektidesse, andes naistele julgust ning võimalusi end teostada.

Eelnõu §-s 13 on kirjeldatud taotluse rahuldamise, osalise rahuldamise või rahuldamata jätmise tingimused. Hindamiskomisjoni ettepaneku või hindamistulemuste põhjal otsustab Ettevõtlane ja Innovatsiooni Sihtasutus, kas rahuldada taotlus taotletud mahus või rahuldada taotlus osaliselt või jätta taotlus rahuldamata.

Taotluse võib rahuldada osaliselt, kui taotluse rahaline maht ületab taotlusvooru eelarve vaba jäägi või kõik tegevused ei ole põhjendatud, arvestades taotletud toetuse summat, projekti tegevusi ja nendega saavutatavaid tulemusi. Taotluse osalise rahuldamise korral peab taotleja andma nõusoleku toetussumma või projekti vähendamiseks. Taotleja peab sellisel juhul esitama korrigeeritud taotluse. Oluline on, et taotluse osalisel rahuldamisel saavutatakse endiselt projekti eesmärk. Juhul kui taotleja ei nõustu taotluse osalise rahuldamisega, teeb Ettevõtlane ja Innovatsiooni Sihtasutus taotluse rahuldamata jätmise otsuse.

Ettevõtlane ja Innovatsiooni Sihtasutus teeb taotluse rahuldamata jätmise otsuse, kui taotleja või taotlus ei vasta käesoleva määruse nõuetele või taotlusekohane projekt ei mahu pärast kriteeriumite alusel hindamist ja pingerea koostamist projektide rahastamise eelarvesse.

Samuti on eelnõu §-s 13 kirjeldatud, mida märgitakse taotluse rahuldamise ja osalise rahuldamise otsuses.

4. peatükk „Aruannete esitamine, toetuse väljamaksmise ja tagastamise tingimused, toetuse saaja ning Ettevõtlane ja innovatsiooni Sihtasutuse õigused ja kohustused“

Eelnõu § 14 sätestab toetuse kasutamise seotud aruannete esitamise tingimused. Toetuse saaja

esitab kahte tüüpi tegevusaruandeid, milleks on vahe- ja lõpparuanne. Vahe- ja lõpparuande vormid avaldatakse Ettevõtlane ja Innovatsiooni Sihtasutuse veebilehel. Aruannete esitamine toimub e-toetuse keskkonna kaudu. Aruandeperiood on üldjuhul kaksteist kuud, kuid täpsemad aruannete esitamise tähtajad sätestatakse taotluse rahuldamise otsuses.

Vahe- ja lõpparuandes tuuakse välja projekti tegevuste kirjeldus, teave projekti tulemuste saavutamise või mitte saavutamise kohta, ülevaadet toetuse kasutamise kohta kululiigi kaupa, projekti koostööpartneri tagasisidet projektile ja toetuse saaja hinnang projekti edenemisele ning olulisematest tulemustest. Kui toetuse tulemusi ei saavutatud peab lõpparuandest selguma põhjus, miks jäi tulemus saavutamata. Ettevõtlane ja Innovatsiooni sihtasutus hindab, kas tulemuste mitte saavutamine on tingitud ühest või mitmest § 19 lõikes 1 loetletud juhtudest, ning kas on tarvilik teostada toetuse osaline või täies ulatuses tagasinõudmine.

Projektid, mille kestvus on kaksteist kuud või vähem, esitavad vaid lõpparuande.

Eelnõu § 15 kirjeldab toetuse maksmise tingimusi. Toetus makstakse toetuse saajale vastavalt taotluse rahuldamise otsuses sätestatud tingimustele, maksetaotluse ja tegelike kulude või tasutud kuludokumentide alusel Lõige 2 loetleb toetuse maksmise eeldused. Ettevõtlane ja Innovatsiooni Sihtasutus menetleb maksetaotlused 30 tööpäeva jooksul. Kui maksetaotluse menetlemisel avastatakse ebatäpsusi, teatab Ettevõtlane ja Innovatsiooni Sihtasutus sellest viivitamatult toetuse saajat ning määrab puuduste kõrvaldamiseks tähtaja. Põhjendatud juhtudel on võimalik maksta ka taotlejale ettemakseid. Ettemaksete võimaldamine on meetmest oluline, kuna taotlejateks on üliõpilased, kelle finantsvõimekus ei pruugi võimaldada teostada makseid omavahenditest toetuse ulatuses. Ettemaksete suurus ja vajadus räägitakse läbi Ettevõtlane ja Innovatsiooni Sihtasutusega tekkivate kulude prognoosi alusel ja sätestatakse taotluse rahuldamise otsuses. Ettemakseid on võimalik teha vaid juhul kui varajasem ettemaks on vähemalt 80% abikõlblike kuludega tõendatud. Tegelike kulude alusel makstakse toetust peale tegevuste läbiviimist ja sellega kaasnevate abikõlblike kulude kandmist. Kuludokumente esitatakse mitte tihedamini kui kord kvartalis. Toetuse saaja esitab Ettevõtlane ja Innovatsiooni

Sihtasutusele struktuuritoetuse registri e-toetuse keskkonna kaudu maksetaotluse, mille alusel toetus välja makstakse.

Eelnõu § 16 sätestab taotluse rahuldamise otsuse muutmise. Taotluse rahuldamise otsust muudetakse Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse algatusel või toetuse saaja esitatud taotluse alusel. Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus teeb omal algatusel taotluse rahuldamise otsuse muudatuse, kui esinevad toetuse osalise või täies ulatuses tagasinõudmise alused. Taotluse rahuldamise otsuse muutmise toetuse saaja taotluse alusel otsustab Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus 20 tööpäeva jooksul vastavasisulise taotluse saamisest arvates. Toetuse saaja ei tohi muudatusi ellu viia enne Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse poolset taotluse rahuldamise otsuse muudatuse heaks kiitmist. Lõige 4 loetleb tingimused mille korral Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus keeldub toetuse saaja taotluse alusel toetuse rahuldamise otsuse muutmisest.

Eelnõu § 17 sätestab toetuse saaja õigused ja kohustused. Toetuse saajal on õigus saada Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutusest teavet ja nõuandeid, mis on seotud toetuse taotlemise ja kasutamisega. Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutusele nõudmisel peab toetuse saaja esitama informatsiooni ja järel-aruande, mille alusel saab Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus hinnata toetuse mõju projektide elluviimisel.

Toetuse saaja peab lähtuma riigihangete seaduse §-s 3 nimetatud põhimõtetest ning kui tehingu summa ilma käibemaksuta on 30 000 eurot või enam esitama koos maksetaotlusega vähemalt kaks võrreldavat hinnapakkumist üksteisest sõltumatult pakkujalt ja pakkumise lähteülesande kirjelduse. Kui kahte sõltumatut hinnapakkumist ei ole võimalik esitada või kui odavaimat pakkumist ei valitud, peab toetuse saaja lisama maksetaotlusele sellekohase põhjenduse.

Oluline on, et toetuse saaja võimaldab Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse poolt järelevalvet teostaval isikul teha kohapealset kontrolli ja järelevalvet toetuse kasutamise üle ning osutama järelevalve kiireks läbiviimiseks igakülgset abi. Lisaks säilitama vastavalt raamatupidamise seaduse §-le 12 taotluse, toetuse ja projekti teostamisega seonduvat dokumentatsiooni ja materjale seitse aastat projekti lõppemisest arvates.

Suurendamaks riikliku rahastuse läbipaistvust teavitama toetuse kasutamisest avalikkust Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse poolt etteantud viisil.

Lisaks peavad toetuse saajad osalema Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse poolt korraldataval intellektuaalomandi teabepäeval. Suhtluses määruse sihtrühmaga on ilmnenud, et üliõpilastel on takistuseks ja murekohaks probleemid mis ilmnevad asjaolust, et teata intellektuaalomandiga seotud õigusi ning võimalusi. Selleks, et määrus aitaks kaasa teadmused ja tehnoloogiamahukate ettevõtete tekkele, on oluline, et toetuse saajad saaksid vähemalt algteadmised intellektuaalomandist ning sellega kaasas käivast reeglistikust. Teabepäeval osalemine on oluline, et üliõpilased omandaksid teadmised, kuidas tulevikus oma loodud intellektuaalomandit kaitsta. Ettevõtlus ja Innovatsiooni Sihtasutuses on vajalikud pädevused ning kogemused intellektuaalomandi teabepäeva läbiviimiseks olemas. Intellektuaalomandi teabepäeva käigus antakse teadmised arenduse käigus tekkiva tööstusomandi kaitsmiseks ja kasutusele võtmiseks ning vajadusel kolmandate osapoolte tööstusomandi kasutusele võtmiseks. Teabepäev oma sisult vastab toetuse nõustamisele, kus toetuse saajale selgitatakse arendustegevuse käigus tekkivat tööstusomandi reeglistikku. Teabepäeva maht ei ületa kuut tundi. Teabepäev viiakse läbi kolme kuu jooksul alates toetuse rahuldamise otsustest.

Eelnõu § 18 sätestab Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse õigused ja kohutused. Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutusel on muu hulgas õigus kontrollida projekti elluviimist ning nõuda täiendavate andmete esitamist. Tähtis on, et Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutusel oleks

ülevaade projektide võimalikest kitsaskohtadest ja riskidest. Kontrolli toimingute eesmärk on avastada rikkumised ning tagada taotluse rahuldamise otsuse täitmine ning projekti eesmärkide saavutamine. Eelnõu § 17 määrab ka Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse kohustused. Kohustused hõlmavad nii toetusega seotud teabe edastamist ja avaldamist, kontrolltoiminguid. Lisaks on Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutusel 1 kohustus ka teostada vähese tähtsusega abi kandmine riigiabi registrisse.

Eelnõu § 19 loetleb millal kohaldatakse finantskorrektsioone. Nimetatud juhtudel on rakendusüksusel kaalutusõigus toetus osaliselt või täielikult tagasi nõuda ühe aasta jooksul toetuse saaja viimase kohustuse täitmise lõppemisest arvates, välja arvatud juhul, kui riigiabi andmist reguleerivast õigusaktist tuleneb teisiti. Toetuse saaja peab tagasinõutud toetuse tagasi maksma 60 kalendripäeva jooksul otsuse kehtima hakkamise päevast alates. Sätestatakse ka viivise arvestamise kord tähtjaks tagasi maksmata toetuse korral.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Komisjoni määrusega (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes.

4. Määruse mõjud

Määruse eesmärgiks on toetada ülikoolide ja rakenduskõrgkoolide üliõpilaste inseneri-alaste teadmiste arendamist ja nende praktikasse rakendamist. Läbi projektide paranevad ülikoolide ja rakenduskõrgkoolide üliõpilaste insenertehnilised oskused mis tagab projektis osalenud üliõpilaste parema konkurentsivõime tööturul. Soodustatakse insenertehniliste oskustega tööjõu järelkasvu, mis leevendab tööturul olevat inseneride puudust ning annab eelsoodumuse teadmus- ja tehnoloogiamahukate ettevõtete tekkeks, mis soodustab lisandväärtuse suurenemist. Läbi projektide kommunikatsioonitegevuste jõuab ägedatest lahendustest ning võimalustest teavet ka üliõpilaskonnast väljaspoole ning noorte seas tõuseb insenerierialade populaarsus.

6. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse “Üliõpilaste arendusprojektide toetuse tingimused ja kord” raames antavate toetuste eelarve on 1 000 000 eurot aastas. Vahendid määruse elluviimiseks tulenevad riigieelarves ette nähtud teadus- ja arendustegevuse rahastamise vahenditest (1% SKP-st). Käesoleva määruse rakendamise ei kaasne tulusid. Määruse rakendamiseks vajalikud tegevused viib läbi rakendusüksus Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus.

7. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras, st kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

8. Määruse kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Määrus esitatakse kooskõlastamiseks eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu Haridus- ja Teadusministeeriumile. Lisaks esitatakse määrus arvamuse avaldamiseks Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutusele, Eesti Üliõpilaskondade Liidule ning Eesti Inseneride Liidule.